گزارش یک

صدراعظم آلمان در واکنش به موضع ترامپ و راهبرد امنیت ملی ایالات متحده:

امنیت اروپا باید از امریکا مستقل شود

درحالی که دونالد ترامپ با لحنی تند و کم‌سابقه اروپایی‌ها را خطاب قرار داده که هرچه سریع‌تر با طرح صلح موردنظر او درباره جنگ اوکراین همراه شوند، متحدان اروپایی که خود را در تنگنای امنیتی واشینگتن می‌بینند، به‌دنبال راه‌هایی برای گریز از این وضعیت می‌گردند. در میانه این تنش‌ها، صدراعظم آلمان که آشکارا با طرح ترامپ مخالفت و کی‌یف را نیز به عدم پذیرش آن ترغیب می‌کند، در سخنانی معنادار بر لزوم استقلال اروپا از امریکا در حوزه امنیت تأکید کرد. این مواضع نشان می‌دهد جنگ اوکراین که قرار بود رقیب سنتی غرب یعنی روسیه را تضعیف کند، نتیجه‌ای معکوس داشته و به تعمیق شکاف درون ناتو انجامیده است. این شکاف‌ها اکنون به اندازه‌ای گسترده شده که حتی در واشینگتن نیز برخی قانونگذاران طرح خروج از ائتلاف یورو آتلانتیکی را روی میز گذاشته‌اند.

به گزارش «جوان»، رهبران اروپا و امریکا که در ابتدای جنگ اوکراین با تمام توان در کنار کی‌یف ایستاده و تأکید می‌کردند تا هر زمان که درگیری با روسیه ادامه یابد از متحد خود دفاع خواهند کرد، امروز با اختلافات فزاینده‌ای بر سر یافتن راهی برای خروج از این بحران خودساخته مواجهند. این اختلافات پس از مواضع اخیر دونالد ترامپ ـ رئیس‌جمهور امریکا ـ که با لحنی تند به رهبران اروپایی تاخت و عملاً به آنان اولتیماتوم داد هرچه سریع‌تر با طرح صلح مورد نظرش موافقت کنند، وارد مرحله تازه‌ای شده است. اکنون با تقویت این احتمال که امریکا از پرونده اوکراین کنار بکشد، رهبران اروپایی به‌دنبال یافتن راهکارهایی هستند تا بتوانند برای آینده امنیت خود چاره‌ای جدی بیندیشند.

فردریش مرتس، صدراعظم آلمان در تازه‌ترین سخنان خود در واکنش به سند راهبردی جدید امریکا، حملات تند دولت ترامپ علیه دموکراسی‌های اروپایی را رد کرد و در سفری در غرب آلمان گفت: «بخشی از این سند قابل درک است، بخشی از آن قابل فهم است و بخشی از آن از دیدگاه اروپایی برای ما غیرقابل قبول است. من هیچ نیازی نمی‌بینم که امریکایی‌ها اکنون بخواهند دموکراسی را در اروپا نجات دهند. اگر نجات آن ضروری بود ما خودمان این کار را انجام می‌دادیم.»

به گزارش رویترز، سران اروپایی از جمله مرتس اذعان کرده‌اند که اروپایی‌ها باید ارتش‌های خود را بازسازی کنند که پس از چندین دهه بی‌اعتنایی به آن و نادیده گرفتن‌ها به شدت ضعیف شده و برای همین، اروپایی‌ها برای دفاع از خود به‌شدت به ارتش امریکا متکی شده‌اند.

اما آنها باید با دقت بین واکنش به زبان فوق‌العاده تند دولت ترامپ و اجتناب از آزرده کردن قوی‌ترین متحد خود، مرز مشخصی را رعایت کنند.

صدراعظم آلمان در این باره گفت: «مسئله اینکه این موضوع چه معنایی برای همکاری امنیتی ما دارد، مسلماً مهم‌ترین سؤال است. این ارزیابی من را تأیید می‌کند که ما در اروپا و همین‌طور در آلمان باید از نظر سیاست‌های امنیتی بسیار مستقل‌تر از ایالات متحده عمل کنیم.»

مرتس که بر ضرورت کاهش وابستگی امنیتی اروپا به امریکا تأکید دارد، از سرسخت‌ترین مخالفان طرح صلح ترامپ درباره اوکراین به شمار می‌رود. حتی برخی منابع وال‌استریت‌ژورنال گفته‌اند او از ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین خواسته است این طرح را نپذیرد؛ اقدامی که خشم ترامپ را برانگیخته و او را واداشته تا در سخنان اخیرش اروپایی‌ها را مورد حمله لفظی قرار دهد. ترامپ با بیان اینکه اروپایی‌ها بدترین مسیر را انتخاب کرده‌اند، گفته که کشورهای این قاره تحت کنترل رهبران ضعیفی قرار دارند.

در چنین فضایی جنگ اوکراین که هدف اولیه آن تضعیف روسیه و تقویت موقعیت غرب در نظام بین‌الملل بود، پس از چهار سال نتیجه‌ای معکوس برجای گذاشته و اکنون ائتلاف ناتو با شکاف‌های جدی مواجه شده است. تأکید فزاینده بر استقلال امنیتی اروپا از امریکا نیز ادامه همان روندی است که آلمان و فرانسه طی سال‌های اخیر با طرح تشکیل «ناتوی اروپایی» پیگیری کرده‌اند، روندی که اکنون برای بسیاری از رهبران اروپا به یک ضرورت بدل شده است، چراکه آنان باور دارند در بزنگاه‌های حیاتی نمی‌توانند به حمایت همه‌جانبه واشینگتن برای دفاع از امنیت خود اتکا کنند.

■ ضرب‌الاجل ترامپ

این واقعیت به‌ویژه پس از تجربه جنگ اوکراین بیش از پیش برای رهبران اتحادیه اروپا روشن شده و آنان را به سمت یافتن راه‌حل‌های پایدار برای تقویت دفاع جمعی در برابر تهدیدات روسیه سوق داده است. در همین چارچوب، ایجاد «کریدور تحرک نظامی» در کشورهای عضو بال شرقی ناتو نیز با هدف افزایش توان دفاعی اروپا و حرکت به سوی نوعی خودکفایی امنیتی طراحی و اجرا می‌شود. اختلاف بین واشینگتن و شرکای اروپایی که از چند سال پیش بروز کرده بود، اکنون در میدان اوکراین تعمیق شده است. اروپایی‌ها بر این باورند که باید به هر شکل ممکن از اوکراین در برابر روسیه دفاع کرد و طرح صلح ترامپ را امتیازی بزرگ به مسکو می‌دانند که نه تنها مانع پیشروی رقیب سنتی نمی‌شود بلکه به روسیه امکان می‌دهد در آینده علیه سایر کشورهای اروپایی نیز دست به اقدام نظامی بزند. در مقابل، تیم ترامپ معتقد است ادامه جنگ به ضرر همه طرف‌هاست و نباید این بحران بیش از این طول بکشد.

از نگاه دولت ترامپ، طرح پیشنهادی او بهترین مسیر برای پایان دادن به جنگ است و در هر صورت باید امتیازات سرزمینی به مسکو داده شود. با این حال، مقامات کی‌یف قاطعانه با هرگونه واگذاری اراضی به روسیه مخالفت می‌کنند، موضعی که عملاً مسیر دستیابی به توافق صلح را مسدود و اختلافات میان غربی‌ها را تشدید کرده است. در همین چارچوب، «آندری ملنیک»، نماینده اوکراین در سازمان ملل سه‌شنبه شب در نشست شورای امنیت سازمان ملل خطاب به روسیه گفت: «زمین و حاکمیت ما فروشی نیست و ما در یک بازار کریسمس نیستیم.»

این درحالی است که روزنامه فایننشال تایمز دیروز گزارش داد دولت ترامپ برای اوکراین ضرب‌الاجلی تعیین کرده تا پیش از کریسمس (۲۵ دسامبر) با طرح صلح پیشنهادی واشینگتن موافقت کند. ترامپ هشدار داده است در صورتی که این طرح پذیرفته نشود، کمک‌ها به کی‌یف متوقف خواهد شد. با وجود این تهدید، اوکراین قرار بود دیشب طرح صلح پیشنهادی خود را به واشینگتن ارائه دهد تا در صورت موافقت، مبنای رسیدن به صلح باشد.

■ طرح خروج از ناتو روی میز کنگره

همزمان با تلاش‌های اروپا برای کاهش وابستگی امنیتی به ناتو و حرکت به سوی استقلال راهبردی، امریکا نیز به شکلی دیگر در مسیری قرار گرفته که به واگرایی از این ائتلاف نظامی می‌انجامد. توماس مَسی، نماینده جمهوریخواه مجلس نمایندگان امریکا روز چهارشنبه اعلام کرد طرحی را برای خروج واشینگتن از ناتو ارائه کرده است. به گزارش الجزیره، این نماینده امریکا با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی «ایکس»، ناتو را «یادگار دوران جنگ سرد» عنوان کرد و گفت: «باید از ناتو خارج شویم و این هزینه‌ها را صرف دفاع از کشور خود کنیم، نه کشورهای سوسیالیستی». به گفته این عضو مجلس نمایندگان، متن طرح برای لغو عضویت امریکا در پیمان آتلانتیک شمالی تقدیم کنگره شده است. در این طرح، تأکید شده که کشورهای اروپایی عضو ناتو توان اقتصادی و نظامی لازم برای دفاع از خود را دارند و با وجود از دست رفتن کارکردهای گذشته این ائتلاف، روند گسترش آن از سال ۱۹۹۹ ادامه یافته است. سند مذکور همچنین تصریح می‌کند که ناتو، دیگر با علایق امریکا در حوزه امنیت ملی همخوانی ندارد. هنوز، روشن نیست این طرح چه زمانی در مجلس نمایندگان بررسی خواهد شد زیرا ابتدا باید در کمیته‌های تخصصی ارزیابی شود.

ترامپ از زمان دوره اول ریاست‌جمهوری خود بارها تأکید کرده که اروپایی‌ها بیش از امریکا از مزایای ناتو بهره‌مند شده‌اند و اگر می‌خواهند در چارچوب‌های امنیتی این ائتلاف باقی بمانند، باید سهم مالی بیشتری بپردازند. هرچند این فشارها در سال‌های گذشته تا حدی برای او نتیجه‌بخش بوده اما مواضع اخیر دولتمردان واشینگتن نشان می‌دهد امریکا از وضعیت کنونی رضایت چندانی ندارد و حتی احتمال می‌رود طرح خروج از ناتو در آینده به‌طور جدی مطرح و پیگیری شود.

گزیده

مادورو: بازارهای چین، هند، روسیه و ایران به روی ما باز است

رئیس‌جمهور ونزوئلا با تأکید بر اینکه کشورش در بخش صنعتی، رشدی ۸ درصدی داشته است، تصریح کرد که بازارهای چین، هند، روسیه و ایران اکنون به روی ما باز است و کاراکاس با این کشورها توافقات بزرگی دارد.

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور کشورمان و نیکولاس مادورو روز سه‌شنبه تلفنی گفت‌وگو کردند که طی آن پزشکیان حمایت کامل کشورش از ونزوئلا را در مواجهه با تهدیدات علیه صلح در امریکای لاتین و کارائیب تأیید کرد. مادورو نیز از همتای ایرانی خود به خاطر تماس تلفنی تشکر کرد و پیام همبستگی و حسن‌نیت را به مردم ایران منتقل و تأیید کرد که همکاری بین دو کشور در حال حاضر در بهترین حالت خود است. مادورو همچنین بر تعهد خود برای ادامه همکاری‌های دوجانبه در تمام زمینه‌های مورد توافق و بر اهمیت توافقنامه همکاری استراتژیک ۲۰ساله بین دو کشور به عنوان سنگ بنای تلاش‌های مشترک آنها تأکید کرد. به دنبال این گفت‌وگو، رئیس‌جمهور ونزوئلا اعلام کرد: «بازارهای چین، هند، روسیه و ایران اکنون به روی ما باز است و ما با این کشورها توافقات بزرگی داریم.» مادورو افزود: «ما در حال تجربه یک معجزه واقعی هستیم زیرا بخش صنعتی ما با وجود تجاوز اقتصادی، به رشد ۸درصدی دست یافته است.» او همچنین از تظاهرات‌کنندگان در اسلو که شعار «نه به آغشته کردن جایزه نوبل به خون، نه به جنگ برای نفت» را سر می‌دادند تمجید کرد. ایوان گیل پینتو، وزیر خارجه ونزوئلا در مراسم افتتاحیه «انجمن مردمی صلح و حاکمیت امریکا» با بیان اینکه یک «جنگ روانی» علیه ونزوئلا وجود دارد، آن را به «شکست» تحریم‌های امریکا با حمایت اتحادیه اروپا مرتبط دانست. وی تصریح کرد: «این اولین نمونه در نزدیک به ۲۰۰ سال چنین تهدیدهایی است که در آن از قدرت اقتصادی، نظامی و رسانه‌ای برای به راه انداختن یک جنگ روانی بی‌سابقه علیه کاراکاس استفاده می‌شود.» رئیس دستگاه دیپلماسی ونزوئلا همچنین تلاش‌های امپریالیستی امریکا را برای احیای دکترین مونرو با هدف اعمال کنترل بر قاره امریکا توسط واشینگتن محکوم کرد. وی در ادامه از کشورهایی که با این کشور ابراز همبستگی کردند، قدردانی کرد و گفت: «به‌رغم تهدیدهای امریکا، مردم ونزوئلا هنوز در صلح زندگی می‌کنند.»

زمینه‌چینی صهیونیست‌ها برای ادامه اشغالگری در مرز لبنان و سوریه

به دنبال اظهارات نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی مبنی بر باقی ماندن این رژیم در مناطق مرزی لبنان و سوریه، وزیر جنگ این رژیم نیز اظهارات مشابهی را تکرار کرد.

در ادامه سیاست‌های اشغالگرانه رژیم صهیونیستی در قبال مناطقی از لبنان و سوریه، اسرائیل کاتس در جریان بازدید از جبهه شمالی مدعی شد که ارتش این رژیم باید در مناطق مرزی جنوب لبنان و بلندی‌های اشغالی جولان سوریه به عنوان مناطق حائل باقی بماند. پیش‌تر نیز بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی گفته بود: «ما برای دفع هرگونه تهدیدی تلاش خواهیم کرد و اجازه بازسازی قابلیت‌های نظامی در غزه یا حزب‌الله در لبنان را نخواهیم داد و در سوریه باقی خواهیم ماند.» در حالی که حملات هوایی و نفوذهای زمینی ارتش رژیم صهیونیستی به جنوب سوریه طی ماه‌های اخیر شدت گرفته، منابع امنیتی اسرائیلی از آماده‌سازی ارتش برای حمله‌ای گسترده به خاک سوریه خبر داده‌اند؛ حمله‌ای که تل‌آویو آن را اقدامی پیش‌دستانه در برابر «سناریوی تهدیدآمیز مشابه حمله هفتم اکتبر ۲۰۲۳ (عملیات طوفان الاقصی)» توصیف می‌کند. روزنامه یدیعوت آحارانوت گزارش داد که در جریان حضور نمایندگان امریکا و اسرائیل در سازمان ملل در حومه قنیطره، میان نظامیان صهیونیست و شهروندان سوری درگیری رخ داد که به زخمی شدن دو شهروند سوری منتهی شد. عمیخای شیکلی، وزیر امور مهاجران رژیم صهیونیستی با مطرح کردن سخنان جنگ‌طلبانه علیه سوریه گفت که جنگ با این کشور حتمی است. روزنامه معاریو گزارش داده است که ارزیابی‌های امنیتی مورد ادعای تل‌آویو بر این فرض استوار است که گروه‌های مسلح در جنوب سوریه در حال قدرت گرفتن هستند و این گروه‌ها قادر به شروع یک حمله غافلگیرانه علیه رژیم صهیونیستی در شمال فلسطین اشغالی هستند. بنابر این گزارش، ارتش رژیم صهیونیستی در حال تمرین برای سناریویی است که منابع نظامی آن را یک ضربه وحشتناک توصیف کرده و مدعی شده‌اند این گروه‌ها ممکن است با ۳۰ تا ۴۰ خودروی حامل نیرو از دو یا سه محور در جنوب یا مرکز بلندی‌های جولان سوریه به سمت مرزهای اراضی اشغالی حرکت کنند. معاریو همچنین نوشت که با وجود ایجاد ایست‌های بازرسی ارتش اسرائیل در جنوب سوریه، ارزیابی‌های امنیتی هشدار می‌دهد که رسیدن حتی تعداد محدودی از این خودروها به ارتفاعات جولان یا دره اردن می‌تواند حادثه‌ای بزرگ را رقم بزند.

گزارش ۲

حماس: خلع سلاح یعنی گرفتن جان فلسطینیان

گفت‌وگوها برای آغاز مرحله دوم توافق آتش‌بس غزه وارد مسیری پیچیده‌تر شده و رهبران حماس، در موضعی که به موضع حزب‌الله لبنان شباهت دارد، می‌گویند که هیچ توافقی بدون تضمین تداوم سلاح مقاومت امکان‌پذیر نیست. خالد مشعل، رئیس دفتر سیاسی حماس در خارج در تازه‌ترین موضع‌گیری اعلام کرد که خلع سلاح برای فلسطینی‌ها حکم گرفتن جان را دارد.

همزمان با تلاش میانجی‌ها برای ایجاد فضایی مثبت پیش از ورود به مرحله دوم مذاکرات، حماس روشن کرد که از نظر این جنبش، سلاح به موجودیت فلسطینیان گره خورده است. خالد مشعل، رئیس دفتر سیاسی حماس در خارج در گفت‌وگو با برنامه موازین گفته که غزه در این مرحله نیازی به ازسرگیری درگیری ندارد، اما خلع سلاح برای فلسطینی‌ها حکم گرفتن جان را دارد، چیزی که اخیراً رهبران مقاومت حزب‌الله در لبنان نیز بر آن تأکید کردند. خالد مشعل می‌گوید: «تهدید اصلی از سوی اسرائیل است، نه از غزه که برای آن خواهان خلع سلاح هستند.» مشعل افزود: مسئله فلسطین دوباره به جایگاه مرکزی در تحولات منطقه بازگشته و خود را بر همگان تحمیل کرده است. او همچنین اظهار کرد که غزه هرچه در توان داشته ارائه کرده و اکنون زمان آن رسیده است که بهبود پیدا کند و بر بازسازی زندگی متمرکز شود. خالد مشعل اظهار داشت: حاکمیت در غزه باید کاملاً فلسطینی باشد و این فلسطینیان هستند که تصمیم می‌گیرند و حاکمیت را به‌دست می‌گیرند. این اظهارات در حالی بیان می‌شود که برخی طرح‌های ارائه شده در مسیر مذاکرات آتش‌بس، شامل بندهایی درباره «ترتیبات امنیتی آینده غزه» بوده که از دید حماس به‌طور بالقوه می‌تواند به محدودسازی یا خلع سلاح گروه‌های مقاومت منجر شود.

■ حماس: اسرائیل مقابل دور دوم بهانه می‌تراشد

در شرایطی که به گفته مقام‌های امریکایی، مذاکرات درباره ترتیبات آغاز مرحله دوم توافق آتش‌بس در نوار غزه با شتاب در حال پیگیری است، فرآیند گفت‌وگوها با چالش‌ها و اختلاف‌نظرهای پیچیده همراه است، به نظر می‌رسد اصرار بر خلع سلاح حماس، این روند را دچار چالش کند. یک مقام امریکایی به شبکه الجزیره گفته که طرح «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور امریکا و مفاد قطعنامه شورای امنیت در خصوص خلع سلاح حماس و خروج تدریجی نیروهای اسرائیل در مرحله دوم، خطوط روشنی را مشخص کرده‌اند. به گفته این مقام امریکایی، واشینگتن انتظار دارد گروه‌های اولیه نیروی ثبات بین‌المللی در ابتدای سال آینده میلادی وارد غزه شوند و رایزنی‌ها با چند کشور، از جمله تعدادی از کشورهای عربی، برای مشارکت در این نیروها ادامه دارد. او می‌گوید که این نیروها در مناطقی که تحت کنترل حماس قرار دارند مستقر نخواهند شد و گفت‌وگوها اکنون بر ساختار فرماندهی، تعداد نیروها، قواعد درگیری و پشتیبانی عملیاتی متمرکز است. رسانه‌های صهیونیستی گزارش داده‌اند که رئیس‌جمهور امریکا برای سرعت‌بخشیدن به گذار به مرحله دوم توافق فشار وارد می‌کند؛ مرحله‌ای که می‌تواند شامل خروج بیشتر نیروهای رژیم اشغالگر از غزه باشد. روزنامه هاآرتص نوشته که واشینگتن از پایبندی حماس به مفاد توافق شگفت‌زده شده و ارتش اسرائیل نیز اذعان کرده است که تخلفات این جنبش «بسیار محدود» بوده است، چیزی که به نوشته «اسرائیل هیوم» نیز از فشارهای گسترده امریکا بر «بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی برای موافقت با آغاز مرحله دوم خبر داده است. سخنگوی جنبش حماس از بهانه‌تراشی‌های نخست‌وزیر رژیم اسرائیل و تلاش او برای آغاز نشدن مرحله دوم توافق آتش‌بس خبر می‌دهد. حازم قاسم، سخنگوی جنبش حماس گفت که بنیامین نتانیاهو با بهانه‌تراشی درباره عدم تحویل جسد آخرین اسیر، از آغاز مرحله دوم توافق طفره می‌رود. وی خواستار فشار بر رژیم اشغالگر صهیونیستی برای اجرای کامل تعهدات مرحله نخست و آغاز مرحله دوم توافق شد.

■ افزایش ۷۵ درصدی مرگ نوزادان

با وجود تداوم آتش‌بس، یونیسف هشدار داد پس از آتش‌بس، هزاران کودک در غزه به دلیل سوءتغذیه شدید در بیمارستان بستری شده‌اند و آمار مرگ نوزادان در نخستین روز زندگی با افزایش ۷۵درصدی نسبت به سال گذشته مواجه شده است. این سازمان گفته که امدادرسانی به غزه با وجود وعده‌های داده‌شده، همچنان ناکافی است. به گفته یونیسف هزاران کودک در نوار غزه از زمان آغاز آتش‌بس به دلیل سوءتغذیه شدید در بیمارستان‌ها بستری شده‌اند. بر اساس گزارش یونیسف، در نخستین مرحله توافق آتش‌بس در اکتبر، ۹هزار و ۳۰۰ کودک به دلیل سوءتغذیه حاد در بیمارستان‌ها پذیرش شدند. اگرچه این آمار نسبت به اوج بحران در ماه آگوست (۱۴ هزار مورد) کاهش یافته، اما همچنان «به‌طرز تکان‌دهنده‌ای در سطح بالایی» قرار دارد. تس اینگرام، سخنگوی یونیسف در غزه، در یک کنفرانس خبری در ژنو هشدار داد: تعداد کودکان بستری‌شده پنج‌برابر آمار ماه فوریه است. وی همچنین اشاره کرد که جریان امدادرسانی به غزه، به‌رغم وعده‌های قبلی، همچنان ناکافی است. داده‌های این سازمان نشان می‌دهد در سال ۲۰۲۲، به‌طور میانگین ۲۷نوزاد در ماه به دلیل عوامل مرتبط جان می‌باختند. این رقم در فاصله ژوئیه تا سپتامبر ۲۰۲۵ به ۴۷نوزاد در ماه رسیده است که نشان‌دهنده افزایش ۷۵درصدی است. اینگرام با اشاره به همزمانی این آمار با افزایش ناهنجاری‌های مادرزادی، توضیح داد: «کم‌وزنی هنگام تولد معمولاً ناشی از سوءتغذیه مادر، افزایش استرس او و محدود بودن مراقبت‌های دوران بارداری است. در غزه، ما هر سه عامل را شاهد هستیم و پاسخ، نه به‌اندازه کافی سریع است و نه در مقیاس مورد نیاز پیش می‌رود.» وی تأکید کرد اگرچه نمی‌توان همه موارد مرگ را مستقیماً به کم‌وزنی یا نارس بودن نسبت داد، اما پزشکان این را یک الگوی شایع و نگران‌کننده می‌دانند.

نگاه

احسان شیخون

بابای ناتو و اروپایی که حذف می‌شود!

وقتی دونالد ترامپ با لحنی آمیخته به طعنه و خودستایی گفت «ناتو مرا بابا صدا می‌زند»، خیلی‌ها این جمله را یک شوخی سیاسی دانستند؛ یک اغراق رسانه‌پسند از سوی سیاستمداری که به جنجال‌های زبانی عادت دارد. اما انتشار سند امنیت ملی ایالات متحده نشان داد این جمله بیش از آنکه یک شوخی باشد، به استعاره‌ای دقیق از نگاه جدید واشینگتن به اروپا تبدیل شده است: اروپای وابسته، مدیون و در نهایت قابل کنار گذاشتن. در این سند، اروپا دیگر شریک استراتژیک و ستون نظم غربی معرفی نمی‌شود، بلکه با عباراتی تلویحاً تحقیرآمیز به عنوان قاره‌ای درگیر بحران هویت، ضعف امنیتی، افول تمدنی و بی‌ثباتی سیاسی تصویر می‌شود. امریکا که دهه‌ها خود را ضامن اصلی امنیت اروپا می‌دانست، حالا با صراحتی بی‌سابقه می‌گوید که اولویتش دیگر حفاظت از اروپا نیست. مسئولیت امنیتی باید به‌صورت کامل به خود اروپایی‌ها منتقل شود و واشینگتن تنها در صورت تطابق کامل با منافعش مداخله خواهد کرد. این چرخش، صرفاً یک تغییر تاکتیکی نیست، بلکه نشانه یک گسست عمیق در فلسفه سیاست خارجی امریکاست. از پایان جنگ جهانی دوم تا سال‌های اخیر، اتحاد دو سوی آتلانتیک بر این فرض نانوشته استوار بود که امنیت اروپا و امریکا ناگسستنی است. اما سند جدید عملاً این پیوند را سست کرده و آن را به رابطه‌ای مشروط، موقتی و مبتنی بر هزینه و فایده تقلیل داده است. اروپا از شریک به بار اضافی تنزل یافته است.

بخش نگران‌کننده‌تر سند، لحن ایدئولوژیک آن درباره اروپا است. امریکا نه تنها از ضعف‌های نظامی و اقتصادی اروپا سخن می‌گوید، بلکه به شکلی بی‌سابقه وضعیت فرهنگی و هویتی این قاره را زیر سؤال می‌برد. اشاره به فرسایش تمدنی، بحران هویت، سیاست‌های مهاجرتی و سرکوب آزادی بیان نشان می‌دهد که واشینگتن دیگر اختلاف خود با اروپا را صرفاً در سطح منافع نمی‌بیند، بلکه آن را به سطح ارزش‌ها و هویت تمدنی کشانده است. در این نگاه، اروپا نه یک متحد گرفتار چالش، بلکه یک پروژه شکست خورده تلقی می‌شود. در همین چارچوب است که سند به شکلی ضمنی از تقویت نیروهای مخالف مسیر فعلی اروپا سخن می‌گوید. عبارتی دیپلماتیک که در عمل می‌تواند به معنای حمایت از جریان‌های پوپولیستی، راست‌گرا یا ضدساختارهای اتحادیه اروپا تعبیر شود. این بخش از سند، حساس‌ترین و بحث‌برانگیزترین بخش آن است، زیرا شائبه نوعی مداخله غیرمستقیم در سیاست داخلی کشورهای اروپایی را ایجاد می‌کند؛ آن هم از سوی کشوری که همواره دیگران را به احترام به اصل عدم مداخله دعوت می‌کرد. همزمان، تأکید سند بر تغییر نقش ناتو نیز پیام روشنی دارد. دیگر خبری از چتر امنیتی تضمین‌شده نیست. از نگاه جدید واشینگتن، ناتو باید بیش از آنکه یک اتحاد دفاعی کلاسیک باشد، به یک سازوکار پرداخت‌محور و معامله‌محور تبدیل شود. کشورهایی که سهم بیشتری بپردازند، حمایت بیشتری دریافت خواهند کرد و دیگر اصل همبستگی مطلق در برابر تهدید مشترک تضمین شده نیست. این همان نقطه‌ای است که جمله «ناتو مرا بابا صدا می‌زند» معنایی نمادین پیدا می‌کند: امریکا خود را قیم می‌داند، نه شریک برابر. برای اروپا، پیامدهای این رویکرد می‌تواند بسیار گسترده باشد. افزایش فشار برای بالا بردن بودجه‌های نظامی، ایجاد ساختارهای دفاعی مستقل، تقویت ایده خودمختاری راهبردی و حتی فاصله‌گیری نسبی از واشینگتن، همگی به بحث‌های جدی در پایتخت‌های اروپایی تبدیل شده‌اند. اما مشکل آنجاست که اروپا سال‌ها بر پایه وابستگی امنیتی به امریکا ساختار یافته و ایجاد یک سیستم دفاعی مستقل، نه ارزان است و نه سریع. از سوی دیگر، این تغییر رویکرد امریکا، شکاف‌های درون اروپا را نیز تشدید می‌کند. کشورهای اروپای شرقی که بیشترین اتکا را به حمایت امریکا دارند، نگران رهاشدن در برابر تهدیدهای روسیه‌اند. در مقابل، برخی کشورهای اروپای غربی به دنبال کاهش وابستگی به واشینگتن و حرکت به سمت نوعی استقلال استراتژیک هستند. نتیجه این دوگانگی، تضعیف انسجام درون‌قاره‌ای و افزایش بی‌اعتمادی متقابل است. در سطحی عمیق‌تر، سند امنیت ملی ۲۰۲۵ ایالات متحده نشان می‌دهد که امریکا دیگر خود را رهبر طبیعی جهان غرب نمی‌داند، بلکه خود را یک قدرت منفعت‌محور می‌بیند که در صورت لزوم حتی نزدیک‌ترین متحدانش را نیز کنار می‌گذارد. اروپا که روزگاری شریک برابر در نظم لیبرال جهانی تصور می‌شد، حالا در نگاه واشینگتن به یک بازیگر فرسوده و پرهزینه تبدیل شده است.

این تحولات، پرسشی بنیادی را پیش روی اروپا قرار می‌دهد که آیا می‌خواهد همچنان در سایه یک امریکای متغیر و غیرقابل پیش‌بینی بماند یا مسیر مستقل‌تری را دنبال کند؟ سند جدید امنیت ملی امریکا، بیش از آنکه یک تهدید مستقیم باشد، یک هشدار جدی است؛ هشداری که می‌گوید دوران تضمین‌های همیشگی به پایان رسیده است.

در این میان، شاید جمله ناتو مرا بابا صدا می‌زند بیش از هر تحلیل دانشگاهی، روح این سند را آشکار می‌کند. رابطه‌ای که زمانی بر پایه مشارکت بود، حالا به رابطه‌ای سلسله‌مراتبی، از بالا به پایین و مشروط به اطاعت مالی و سیاسی تبدیل شده است. پرسش نهایی این نیست که امریکا با اروپا چه می‌کند، بلکه این است که اروپا تا چه زمانی می‌خواهد این نقش تازه را بپذیرد.

اخبار کوتاه

■ خشم جمهوریخواهان از پرداخت پول به طالبان

گزارش‌ها درباره اقدام وزارت خارجه امریکا مبنی بر ارسال ۴۵میلیون دلار پول برای طالبان در میان هم‌حزبی‌های رئیس‌جمهور جمهوریخواه امریکا بحث‌برانگیز شده است. نیوزویک با انتشار این مطلب نوشت: «تیم بورچت» نماینده‌ای که لایحه‌ای را برای متوقف کردن ارسال دلارهای مالیاتی به طالبان ارائه کرده است از جمله منتقدان این اقدام است. بورچت در پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «هر هفته همین اتفاق تکرار می‌شود. سنای امریکا لایحه من را تصویب کند.» آخرین پرداخت نقدی به افغانستان روز دوشنبه توسط «امرالله صالح» رئیس جریان سبز افغانستان که مخالف طالبان و در کابل مستقر است گزارش شد. او گفت که این پول «تازه چاپ شده» و از طریق هواپیمای چارتر منتقل شده است. به گفته بورچت، وزارت امور خارجه در سال‌های اخیر بیش از ۵ میلیارد دلار به افغانستان ارسال کرده است. این قانونگذار امریکایی خواستار وضع مقررات جدیدی شده که مانع از رسیدن این پول به دست افرادی شود که او آنها را تروریست می‌نامد.

■ نگرانی روسیه درباره افزایش تحرکات نظامی ژاپن

دبیر شورای امنیت روسیه درباره افزایش تحرکات نظامی ژاپن در منطقه ابراز نگرانی کرد. به گزارش تاس، سرگئی شویگو اعلام کرد مسکو نمی‌تواند درباره «سیاست جنگ‌طلبانه ژاپن» و رزمایش‌های نظامی این کشور در نزدیکی سواحل روسیه بی‌اعتنا بماند. شویگو با اشاره به اقدامات تحریک‌آمیز توکیو، گفت: «ژاپن از کشوری که حتی حق داشتن نیروی مسلح مستقل نداشت، به کشوری تبدیل شده که نخست‌وزیر جدید آن خواستار افزایش بودجه دفاعی تا سطح ۲درصد تولید ناخالص داخلی شده است.» این مقام امنیتی روسیه افزود: «نمی‌توانیم نسبت به سلاح‌هایی که امریکا پس از رزمایش‌ها در این منطقه باقی می‌گذارد و قصد این کشور برای استقرار موشک روی ناوهای ژاپنی، بی‌تفاوت باشیم.» شویگو تأکید کرد: «وقتی افزایش رزمایش‌ها در منطقه آسیا-اقیانوسیه و عبور عمدی ناوها از نزدیکی سواحل کشورمان را می‌بینیم، طبیعی است که نگران می‌شویم.»